

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2918

[Total No. of Pages : 4

[5801]-309

S.Y. B.Com. (Semester - III)

236 D : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - I
(2019 Pattern) (Regular)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any Five) : [5]

- i) The apex funding agency in India for providing rural credit is _____.
 - a) SBI
 - b) NABARD
 - c) RBI
- ii) _____ committee recommended for Panchayati Raj System in India.
 - a) Punchhi
 - b) Balwantraji Mehta
 - c) L. Singhvi
- iii) Panchayati Raj System is based on the vision of _____.
 - a) Mahatma Gandhi
 - b) Mahatma Phule
 - c) Shahu Maharaj
- iv) Panchayats are constituted for _____.
 - a) Three years
 - b) Five years
 - c) Ten years

P.T.O.

- v) _____ industries in rural areas can remove regional imbalance.
- Heavy
 - Medium scale
 - Agro - based
- vi) Panni foundation was formed by _____.
- Nana Patekar
 - Madhuri Dixit
 - Popatrao Pawar

B) Match the following : [5]

Group A	Group B
i) MGNREGA	a) Rural employment scheme
ii) Naam foundation	b) NGO
iii) Ralegan Siddhi	c) Sindhudurg
iv) Bhagirath Gram Vikas Pratishtan	d) Ahmednagar
v) Mr. Popatrao Pawar	e) Hivre Bazar

Q2) Write Short Note (Any Two) : [10]

- Significance of Rural Development.
- Contribution of Chhatrapati Shahu Maharaj in Rural development.
- Important Provisions of Panchayat Raj Act.
- Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme.

Q3) a) State the objectives of Rural Development. [8]

b) Explain the work of Dr. Dhananjayrao Gadgil in rural development. [7]

Q4) a) Explain the structure of Panchayat Raj in India. [8]

b) State the merits and demerits of Globalization. [7]

Total No. of Questions: 4]

P2918

[5801]-309

S.Y. B.Com. (Semester - III)

236 D : सहकार आणि ग्रामीण विकास - I

(2019 Pattern) (Regular)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]
- i) भारतातील ग्रामीण पतपुरवठा करणारी ही सर्वोच्च शिखर संस्था आहे.
अ) एस. बी. आय.
ब) नाबार्ड
क) आर. बी. आय.
 - ii) या समितीने भारतात पंचायत राज प्रणालीची शिफारस केली.
अ) पुंछी
ब) बलवंतराय मेहता
क) एल. सिंघवी
 - iii) पंचायतराज प्रणाली यांच्या स्वप्नावर आधारलेली आहे.
अ) महात्मा गांधी
ब) महात्मा फुले
क) शाहू महाराज
 - iv) पंचायतीची स्थापना वर्षाकरीता केली जाते.
अ) तीन
ब) पाच
क) दहा

- v) उद्योग ग्रामीण भागातील प्रादेशिक असमतोल दूर करू शकतात.
- अ) अवजड
ब) मध्यम श्रेणी
क) कृषी-आधारित
- vi) पाणी फाऊंडेशनची स्थापना यांनी केली.
- अ) नाना पाटेकर
ब) माधुरी दिक्षित
क) पोपटराव पवार

ब) योग्य जोड्या लावा. [5]

गट अ

गट ब

i) मनरेगा	अ) ग्रामीण रोजगार योजना
ii) नाम फाऊंडेशन	ब) अशासकिय संघटना
iii) रालेगण सिद्धी	क) सिंधूदुर्ग
iv) भगिरथ ग्रामविकास प्रतिष्ठान	ड) अहमदनगर
v) श्री. पोपटराव पवार	इ) हिवरे बाजार

प्रश्न 2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

- अ) ग्रामीण विकासाचे महत्व
ब) छत्रपती शाहू महाराज यांचे ग्रामीण विकासातील योगदान
क) पंचायतराज कायद्यातील महत्वाच्या तरतूदी
ड) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना

प्रश्न 3) अ) ग्रामीण विकासाचे उद्देश सांगा. [8]

ब) डॉ. धनंजयराव गाडगिल यांचे ग्रामीण विकासातील कार्य स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 4) अ) भारतातील पंचायत राजची रचना स्पष्ट करा. [8]

ब) जागतिकीकरणाचे फायदे आणि मर्यादा सांगा. [7]

